

KIUSAAMISEN ENNALTAEHKÄISY JA SIIHEN PUUTTUMINEN

KIUSAAMINEN

Jokaisella oppilaalla on oikeus turvalliseen kouluympäristöön. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki velvoittaa koulua laatimaan suunnitelman, johon kirjataan suunnitelma kiusaamisen ennaltaehkäisystä ja puuttumisesta. Vattuniemen ala-asteen koulun kiusaamisen ennaltaehkäisy ja puuttuminen pohjautuvat Helsingin kaupungin KVO13 ohjelmaan (kiusaamisen vastainen ohjelma).

Yleisesti koulukiusaamisella tarkoitetaan sitä, että joku oppilas joutuu yhden tai useamman muun oppilaan toistuvan loukkaamisen, vahingoittamisen ja/tai syrjimisen kohteeksi pystymättä puolustautumaan tai vaikuttamaan saamaansa kohteluun. Kiusaaminen voi olla esimerkiksi tönimistä, lyömistä, haukkumista ja pilkkaamista, yksin jättämistä, ilkeitä puheita takanapäin tai mitä tahansa sellaista toimintaa, jolla pyritään vahingoittamaan tai loukkaamaan toista. Se merkitsee joskus myös uhrin eristämistä luokan, ryhmän tai virtuaaliryhmän sosiaalisesta kanssakäymisestä. Kiusaamistilanne ei ole koskaan tasa-arvoisten ja yhtä voimakkaiden nahistelua, vaan kiusattu on puolustuskyvytön suhteessa kiusaajaan. Riidat ja erimielisyydet eroavat kiusaamisesta siinä, että ne ovat usein hetkellisiä, eikä niiden kohteeksi joudu jatkuvasti yksi ja sama oppilas.

Koulussa selvitetään aikuisten tietoon tulleet oppilaiden väliset ristiriitatilanteet yhteistyössä oppilaiden kanssa. Tällä tavoin luomme mallia asioiden rakentavasta selvittämisestä sekä välittävästä yhteisöstä. Oppilaiden osallisuus huomioidaan niin kiusaamisen kuin riitojen selvittämisessä. Selvittelytilanteet toimivat oppilaille oppimiskokemuksena, jolloin heillä on tarvittaessa mahdollisuus muuttaa omaa käytöstään.

ENNALTAEHKÄISY

Ennaltaehkäisyä toteutetaan yhteistyössä koulun henkilökunnan, oppilaiden ja huoltajien kanssa osana kouluarkea. Kiusaamisen ehkäisyssä tunne- ja vuorovaikutustaitojen tukemisella on suuri merkitys. Tärkeää on, että oppilaan elämässä vaikuttavat aikuiset tunnistavat koulukiusaamisen ja tietävät, miten tilanteessa tulee toimia. Oppilaita ohjataan arjessa hyvään käytökseen, muiden huomioon ottamiseen, toisten auttamiseen, erilaisuuden hyväksymiseen, heikompien puolustamiseen sekä omien rajojen vaalimiseen ja puolensa pitämiseen. Lisäksi ohjataan oppilasta sanoittamaan ja hallitsemaan tunteitaan sekä käytöstään. Ryhmähenkeä ja oppilaan käytöstä, jolla on positiivisia seurauksia, vahvistetaan. Opiskeluympäristöstä pyritään luomaan positiivinen ja yhteiseen hyvään pyrkivä, avoin ja suvaitsevainen yhteisö. Luokissa käsitellään vuosittain luokkien omat kiusaamisen ennalta ehkäisevät säännöt.

KIUSAAMISEN PUUTTUMISEN TOIMINTAMALLI

1. ENNALTAEHKÄISEVÄ TYÖ:

- Koko kouluyhteisön sitoutuminen kiusaamisen vastaiseen työhön
- Koulun järjestyssääntöjen noudattaminen
- Luokan kiusaamisen ennaltaehkäisyn säännöt => OHR tukena/apuna
- Jatkuva ryhmäyttäminen
- Sosiaalisia- ja tunnetaitoja sekä kiusaamistilanteiden käsittelyä kehittävät ohjelmat
- Hyvinvointikyselyt/-mittarit/terveyskyselyt
- Teematapahtuma tai -viikko
- Oppilaiden valvonta sisällä ja ulkona
- Oppilaiden osallisuus, oppilaskunta/luokkakokoukset
- Kodin ja koulun yhteistyö

Vanhemmille tiedotus koulun tiedotteissa

2. OPPILAIDEN VÄLISET RIIDAT

- Välitön puuttuminen => se aikuinen, joka näkee/on tilanteessa => tieto omalle opettajalle => opettaja selvittelee tarvittaessa lisää
- Toistuvat riidat => opettaja/kuraattori/huoltaja

Tarvittaessa ilmoitus huoltajalle

SEURAAMUS:

- Lasten väliset sopimukset ja niiden seuraaminen
- Tarvittaessa kasvatustalkoot

3. HAASTEET LUOKKAYHTEISÖN TOIMINNASSA

- Selvittely opettajan johdolla
- Tarvittaessa yhteistyö kotien kanssa
- Tarvittaessa OHR:n tuki

Tiedotetaan huoltajia tarvittaessa

SEURAAMUS:

- oppilaiden väliset sopimukset ja niiden seuraaminen
- opettajan ohjauskeskustelu/kasvatuskeskustelu
- tarvittaessa OHR:n tuki (kuraattori/ psykologi)

4. KIUSAAMINEN

- Se aikuinen, joka havaitsee tai saa tietoonsa kiusaamisen, puuttuu tilanteeseen ja ilmoittaa oppilaan omalle opettajalle
- Kaikkia osapuolia kuullaan
- Selvittely kirjataan Wilman kiusaamislomakkeelle
- OHR osallistuu tarvittaessa selvittelyyn ja tuen suunniteluun
- Kiusatulle voidaan nimetä nimikkoaikuinen

Tiedotetaan kaikkien osapuolten vanhempia

SEURAAMUS:

- Palaveri yhdessä huoltajan kanssa
- Sopimukset ja niiden seuranta
- Kurinpito: kasvatuskeskustelu, jälki-istunto, koulupäivän keskeyttäminen, kirjallinen varoitus, erottaminen

5. VAKAVAT VÄKIVALTATILANTEET

- Selvittelyyn osallistuvat opettaja, oppilas ja huoltajat sekä tarvittaessa rehtori
- Selvittely kirjataan

- Tilanteen selvitys ja jatkotoimenpiteistä sopiminen

Tiedotetaan huoltajia ja kutsutaan kokoukseen

SEURAAMUS:

-Sopimukset ja niiden seuranta

-Tarvittaessa ohjaus tukitoimien piiriin

-Rajoitukset tai kiellot

-Kurinpito: kasvatuskeskustelu, jälki-istunto, koulupäivän

keskeyttäminen, kirjallinen varoitus, erottaminen

- Vakavasta väkivaltilanteesta tehdään lastensuojeluilmoitus

